

6. Лакінік Д. М. Особливості американських підходів до ФРН / Д. М. Лакінік // Видання Київ. держ. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. – 2005. – № 80/81. – С. 25–28.
7. Lewicki E. Montagebaumit Stahlbetonfertigteilen / E. Lewicki // Wissenschaftliche Zeitschrift der Technischen Hochschule Dresden. – 1951. – № 1 (52) Heft 2. – S. 155–168.
8. Портрет группы компаний Либхерр [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libherr.com/ru-RU/691.wfw>.
9. Rechnerlexikon. Die große Enzyklopädie des mechanischen Rechnens. Patenteaus Deutschland 1960 bis 1969 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rechnerlexikon.de/artikel/Patente_aus_Deutschland_1960_bis_1969.
10. Statistisches Jahrbuch für die Bundesrepublik Deutschland Band 1952–1990 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.destatis.de/DE/Publikationen/StatistischesJahrbuch/StatistischesJahrbuch_AeltereAusgaben.html.
11. ТК 10 (Libherr) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://de.wikipedia.org/wiki/TK_10.

В статті розглядається процес відновлення важкої промисловості Німеччини після Другої світової війни. Увага приділяється таким аспектам проблеми, як політичні фактори підйому виробництва, технологічна основа відродження промисловості, зміни в структурі управління та функціонування підприємств.

Ключевые слова: тяжёлая промышленность, патент, добывающая отрасль, общий рынок.

The article deals with the restoration process of heavy industry in Germany after World War II. The main focus is set on such aspects of a problem as political factors of production's rise, technological basics of industrial restoration, changes in the management's structure and enterprises' functioning.

Keywords: heavy industry, patent, mining industry, common market.

УДК 821.161.2-94.09:316.647.6
ББК 63.3 (4 Укр)

Олександр Омельковець

ПОГЛИБЛЕННЯ КОНФРОНТАЦІЇ МІЖ “СМОЛОСКИПОМ” ТА ОУН (м) У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 1970-х РОКІВ

У статті йдеться про інцидент у середовищі української націоналістичної діаспори навколо друку видавництвом “Смолоскип” мемуарів дисидента Данила Шумука, що стало причиною наростаючої конфронтації між представниками Проводу ОУН (м) і “Смолоскипа”.

На підставі досліджених матеріалів можна стверджувати, що ситуація, яка склалася у зв'язку з публікацією книги Д.Шумука, спричинила вихід О.Зінкевича зі складу ПУН, про який було оголошено на VIII ВЗУН; фактичний розрив між “Смолоскипом” і ОУН (м); здобуття “Смолоскипом” (як журналом, видавництвом й інформаційною службою) незалежності; подальшу відкриту конфронтацію між “смолоскипівцями” та їхніми опонентами з ПУН. Основними причинами цього були постійні докори генерального судді ОУН (м) Зиновія Книши на адресу очільника “Смолоскипа” Осипа Зінкевича, у яких йшлося про його шкідливу діяльність, космополітизм і непрофесіоналізм, а також деморалізацію ним членів ОУН (м); підробка радянськими органами держбезпеки мемуарів Д.Шумука, що дезорієнтувала видавництво “Смолоскип”; цензурна політика генерального судді ОУН (м) З.Книши.

Ключові слова: “Смолоскип”, дисиденти, діаспора, самвидав, ОУН (м).

Видавнича та громадсько-інформаційна діяльність українських осередків “Смолоскипа” у 1950–1980-х роках до сьогодні не була об'єктом спеціального дослідження, як й історія видавництва української діаспори загалом.

Поглиблене дослідження вищезгаданих проблем не лише допоможе докладніше розкрити діяльність діаспорянських організацій та інституцій, а й відкриє ще один бік української культури, оскільки друковані видання є критерієм духовності й культури будь-якого народу, допоможе з'ясувати роль, значення та місце друкованого слова в національно-визвольних змаганнях українського народу.

Наукові публікації, які б стосувалися досліджуваного питання, нині відсутні. Інформація, наявна в періодичних виданнях, хоч і становить чималу наукову цікавість,

але є спорадичною [5] і стосується лише окремих подій. Єдиним достовірним джерелом, де повною мірою розкривається тема підробленої КДБ книги спогадів Д.Шумука, лишається стаття самого очільника “Смолоскипа” О.Зінкевича.

Співпраця та взаємовідносини українських осередків “Смолоскипа” з іншими організаціями українського національного руху тривалий час залишалася поза увагою дослідників. Повною мірою це стосується й розриву “смолоскипівців” з ОУН (м) у середині 1970-х років. Тому метою нашої роботи є розкриття причин цього конфлікту та позиції очільників “Смолоскипа” та ОУН (м) під час нього. Завданням дослідження є встановлення передумов конфлікту між “Смолоскипом” і проводом ОУН (м), з’ясування ролі окремих діячів і їхніх поглядів на ситуацію, що склалася, та аналіз наслідків самого конфлікту.

1970-ті роки для “Смолоскипа”^{*} проходили в умовах наростаючої конфронтації з ОУН (м), яку спричинили деякі розбіжності з її Проводом у плані самостійної видавничої діяльності “смолоскипівців” і збір компрометуючих матеріалів на очільника “Смолоскипа” Осипа Зінкевича^{**} генеральним суддею ОУН (м) Зиновієм Книшем^{***}, зведених ним у цілу обвинувальну справу.

Головним закидом на адресу О.Зінкевича, що мав зміст звинувачення, був випадок із виданням “Смолоскипом” книги спогадів Данила Шумука^{****} “За східним обрієм”, яка побачила світ у 1974 році не стільки без відома, як без цензурної згоди представників Проводу, у тому вигляді, який був невігідний мельниківцям [2]. Останні самі дали згоду передати право на друк книжки “смолоскипівцям”, а не “під фірмою” органу ОУН (м) “Українське Слово”, пояснюючи це тим, що “«Українське Слово» було явно визнане органом Проводу Українських Націоналістів і це могло обтяжувати додатково захлавних авторів” [2]. Іншими словами, це можна пояснити як передачу права друкувати книгу, яка за своїм змістом не відповідає ідеології ОУН (м), організації, що прагне відокремлення від мельниківців, аби в разі чого повернути справу в бік самовільних дій “смолоскипівцями”. З.Книш у своїй записці зазначає, що “всі захлавні матеріали перед друком мають читати три особи, в тому числі й Голова ПУН” [2]. Таким чином перечитала спогади Д.Шумука комісія в складі О.Штуля-Ждановича^{*****}, котрий після смерті в 1964 р. Провідника ОУН А.Мельника виконував обов’язки Голови ПУН, член Проводу ОУН А.Жуковський^{*****} і сам О.Зінкевич [2].

Навесні 1973 р. З.Книш отримав “наглого листа з проханням перечитати книжку Шумука, заки вона піде в світ, бо є підстави підозрівати, що її підсунуло КГБ” [2]. Саме тому Генеральний суддя ОУН повідомляє Голову ПУН О.Штуля-Ждановича, що хоче

* “Смолоскип” – назва журналу української молоді (з 1956 р.), видавництва (з 1967 р.), української інформаційної служби (з 1967 р.) та Організація на захист прав людини в Україні (з 1970 р.). Очільник – О.Зінкевич.

** Зінкевич Осип Степанович (нар. 4 січня 1925 р.) – український літературознавець, видавець. Голова правління українського незалежного видавництва “Смолоскип”, член Вашингтонського Комітету Гельсінських Гарантій для України. Член Національної спілки письменників України (1994), член редколегії газети “Літературна Україна”. Організатор і перший голова Музею-архіву українського самвидаву в Україні (1998). Упорядник “Енциклопедії дисидентського руху” (2010). У 1997 році нагороджений орденом “За заслуги” III ступеня. Псевдоніми – Арей, Варнак, Прут.

*** Книш Зиновій Михайлович (1906–1999) – український політичний діяч, журналіст, історик, перекладач. Від 1940 р. – член Проводу і секретаріату ПУН. Обіймав посади першого заступника Голови ПУН і генерального судді ОУН (м). Псевдоніми – Юрчук, Бук, Ренс, Богдан Михайлюк.

**** Шумук Данило Лаврентійович (1914–2004) – дисидент, учасник українського руху опору, член КПЗУ з 1932 р., в’язень польських концтаборів (1935–1939), боровся в лавах УПА (1943–1944).

***** Штуль-Жданович Олег (1917–1977) – український політичний і військовий діяч. У 1948–1977 рр. – головний редактор газети ОУН (м) “Українське Слово” (Париж). У 1955–1964 рр. – член ПУН. Після смерті А.Мельника в 1964 р. виконував обов’язки Голови ПУН. У 1965, 1970 і 1974 рр., відповідно, на VI, VII і VIII ВЗУН був обраний Головою ПУН. Псевдоніми – Швець, Шуляк, Жданович.

***** Жуковський Аркадій Іларіонович (нар. 12 січня 1922 р.) – український історик, громадський і політичний діяч. Член ПУН. Псевдоніми – Гончар, Рогач, Кадик, Куценко, Куций.

особисто перечитати книгу “За східним обрієм”. Для цього скликається засідання ПУН у Парижі, однак О.Штуль-Жданович призначає його на кілька тижнів пізніше після отримання листа від З.Книша. За цей час спогади Д.Шумука встигають вийти й увесь їхній тираж передається О.Зінкевичу. Коли З.Книш приїхав на засідання ПУН, йому передали лише ті примірники, які були призначені для продажу в Європі, зокрема, книгарні “Українського Слова”. За ніч перед засіданням Проводу З.Книш встигає ознайомитись із книгою Д.Шумука й зробити висновок, що “книжка написана, щоб підрізувати престиж та авторитет не тільки ОУН, але й усього націоналістичного руху, ширити пристосуванство та деморалізувати членство та прихильників ОУН” [2].

Сьогодні є припущення, що після арешту Д.Шумука 15 січня 1972 р. працівниками держбезпеки було вилучено рукопис спогадів, які зазнали переробки в Оперативно-технічному відділі КДБ і були переправлені за кордон контрольованим каналом [5]. У книзі було значно “згущено барви” довкола конфронтації бандерівців і мельниківців, роботи бандерівської СБ, методів боротьби повстанців. Тому постає питання, чому комісія з переконаних націоналістів: О.Штуля-Ждановича, А.Жуковського й О.Зінкевича навіть не запідозрила підміни мемуарів Д.Шумука й без хвилювань допустила книгу до друку. Можна лише припустити, що відсутність у комісії сумнівів щодо змісту книги “За східним обрієм” була обґрунтована ворожим ставленням усіх трьох до бандерівців. Передмову, написану О.Зінкевичем до книги, З.Книш назвав скандальною через рядки, у яких сказано, що спогади Д.Шумука “... будуть дороговказом і надхненням у боротьбі за свободу для нашого народу” [7]. Справді, про таке в передмові йшлося, однак наприкінці її зазначалося: “В книжці Д.Шумука деякі наведені розповіді про український визвольний рух в часі другої світової війни і зроблені висновки в діялогах не відповідають історичній дійсності. Все ж ми їх залишили не зміненими, щоб не нарушувати оригіналу рукопису і краще зрозуміти, як про деякі справи й події говорили українські політичні в’язні, бувші учасники цього руху, як їх насвітлювали й сприймали” [7]. Таким чином, О.Зінкевич акцентує увагу читачів на суб’єктивності спогадів Д.Шумука.

Сам О.Зінкевич стверджує, що “смолоскипівці” отримали не переписаний радянськими спецслужбами оригінал “За східним обрієм”, про який першим було відомо ще в 1972 р. від співробітниці видавництва, відомої письменниці, авторки багатьох статей про шістдесятників Тоні Горохович із Торонто. Родичі Т.Горохович, що проживали в радянській Україні та були знайомі з багатьма українськими дисидентами, отримали рукописну копію мемуарів Д.Шумука, переписану власноруч правозахисницею Надією Світличною, з проханням посприяти передачі книги за кордон [6]. Вивіз рукопис з України зв’язковий “Смолоскипа”, студент-журналіст із Торонто Богдан Колос, зробивши на квартирі родичів Т.Горохович фотокопії кількох сторінок спогадів Д.Шумука [6].

Коли спогади Д.Шумука були вже в руках “смолоскипівців”, у їхнє видавництво надійшов лист із Торонто за підписом Юрія Ковалю (як пізніше виявилось, це було спеціально підібране прізвище активного діяча Української комуністичної партії Канади) [6]. У листі повідомлялося, що йому вдалося вивезти з України дуже важливі самвидавні матеріали, він залишив свій номер телефону й запропонував, щоб йому потелефонували [6]. О.Зінкевич вийшов на зв’язок з особою, що назвалась Ю.Ковалем, і в телефонній розмові з’ясував, що той може надати “смолоскипівцям” мемуари Д.Шумука за суму в тисячу доларів [6]. Оскільки, згідно із засадами видавництва “Смолоскип” і домовленістю з українськими дисидентами, жодна оплата самвидаву не передбачалась, Ю.Ковалю було відмовлено [6].

Побоюючись, щоб мемуари в Ю.Ковалю не придбало інше видавництво, “Смолоскип” повідомив діаспорянську пресу про те, що саме його представникам вдалося вивезти з радянської України спогади Д.Шумука. Дізнавшись про наявність у “смолоскипівців” оригіналу мемуарів, радянські спецслужби через свою агентуру запустили кампанію проти книги “За східним обрієм” за кілька місяців до її виходу друком у видавництві “Смолоскип” [6].

Відтак надалі думки рецензентів мемуарів Д.Шумука розділилися відповідно до обізнаності в деталях самої справи – ті, хто мав особисту вигоду, схилилися до думки, що саме О.Зінкевич посприяв працівникам КДБ у тому, що “антинаціоналістична” книга побачила світ. Ясна річ, діячі українського національного руху розуміли різницю між мемуарами, виданими “смолоскипівцями”, і фальшивкою, розрекламованою радянськими спецслужбами з метою дискредитації “Смолоскипа”.

На засіданні ПУН З.Книш виступав за те, що книга може бути видана за умови додання критики в якості вступу та коментарів у примітках до сумнівної інформації. Коли О.Штулем-Ждановичем було сказано, що книга вже вийшла друком, З.Книш продовжував наполягати на окремому вступному аркуші: “... рішено, що Штуль зараз напише до Зінкевича, щоб стримався з продажем та кольпортажем книжки, доки не прийде згадана вставка до неї” [2]. О.Зінкевич відмовився від вставок та поправок, на яких наполягав З.Книш, тому останній звернувся до О.Штуля-Ждановича з проханням видати керівнику “Смолоскипа” письмовий формальний наказ, опираючись на постанову засідання ПУН, однак відповіді не отримав у зв’язку з хворобою Голови ПУН [2].

За свідченням З.Книша, “книжка пішла в світ і наробила величезної шкоди для ОУН. Її восхвалювали всі, крім націоналістів, підкреслюючи, що Україна є проти націоналізму й покликується на офіційне видання самого ПУН, через свою трубу “Смолоскип”. Викликала також замішання в рядах членства. Всі волиняки – Шумук теж волиняк – бачили в книжці тільки ті місця, де він ганьбив бандерівців, даруючи йому за те всі інші виступи проти ОУН і проти націоналістичну пропаганду. Наступило роздвоєння і довгі дискусії, що ще далше відсували нас від націоналістичної ідеології” [2]. Відтак З.Книш і його прибічники стали вбачати в усьому, що сталося, провину Голови ПУН О.Штуля-Ждановича, оскільки О.Зінкевич “діяв у порозумінні” з ним. Як Голова Генерального Суду ОУН З.Книш почав вимагати від О.Штуля-Ждановича “спинити кольпортаж і дати пізніше в книжку вставку” [2], а також надіслати копію листа, у якому О.Зінкевич відмовляється виконати вказівку Голови ПУН. Лист вийшов офіційно від Генерального Суду ОУН, що передбачало розбір справи керівника “Смолоскипа” у партійному судовому порядку. Однак О.Штуль-Жданович три роки не надсилав З.Книшу копії листа О.Зінкевича, яку той вимагав, незважаючи на погрози та можливі звинувачення в невиконанні обов’язків Голови ПУН [2]. 4 листопада 1977 р. О.Штуль-Жданович помер у Торонто, а інцидент з книгою Д.Шумука залишився приводом для дискусій як всередині ОУН (м), так і між окремими представниками ПУН й активістами “Смолоскипа”, а також подальших звинувачень на адресу О.Зінкевича з боку З.Книша. Можна припустити, що ситуація навколо книги спогадів Д.Шумука “За східним обрієм” була вигідна генеральному судді ОУН для ескалації конфлікту з Головою ПУН О.Штулем-Ждановичем задля його усунення з посади, і “Смолоскип” тут зіграв роль “каменя спотикання”. Якщо книга Д.Шумука й була спотворена КДБ для провокації та розбрату в колах українських націоналістів, то навряд чи про це достеменно знали О.Зінкевич та О.Штуль-Жданович. Швидке видання книги та відмова О.Зінкевича виконувати накази генерального судді, найімовірніше, були пов’язані з налаштованістю “смолоскипівців” проти будь-якої цензури згори, яскравим прикладом якої попри все стали дії З.Книша.

Проте слід звернути увагу на аргументи, наведені З.Книшем у “Завваженні до спогадів Данила Шумука”, які мали бути подані на розгляд засідання ПУН 6–7 квітня 1974 року [1]. У цьому документі З.Книш ледве не захищає О.Зінкевича від критики Ярослава Гайваса*. Останній у своїй записці від 29 березня 1974 р. закликав ПУН установити особу автора “За східним обрієм”, шляхи передачі книги з УРСР до “Смолоскипа”, а також звертав увагу на зміст книги. З.Книш висвітлив ці пункти перед Проводом

* Гайвас Ярослав (1912–2004) – член крайової ексекютиви ОУН (м), виконавчий секретар Українського конгресового комітету Америки з 1950 р.

таким чином: “До першої і другої точок тяжко мені зайняти дефінітивне становище, бо я про те нічого не знаю. Так Кремень, як і Прут про ті речі куди краще поінформовані від мене. А що їхні думки, щодо особи Шумука розбіжні, тож для мене з того логічний висновок був: запросити їх обидвох на засідання ПУН, чи хоч би тільки президії ПУН, поширеної членами Крайової Колегії, вислухати уважно аргументи одного й другого, як годиться Проводові Організації, і в дружній атмосфері та в почутті спільної відповідальності прийти до якихось висновків” [1]. Стосовно змісту книжки, на думку З.Книша, “не міг Кремень висловитися остаточно, бо не мав змоги перечитати книжки і спирався тільки на підставі голосів про неї в пресі та декількох листовних інформацій Прута” [1]. З.Книш також повідомляє ПУН про свою некомпетентність у питанні передачі книги з радянської України до рук “смолоскипівців”: “Про те знаю стільки, скільки довідався від Прута”. Однак припускає, що “шлях цей поділяється на два відтинки: перший – від автора чи редактора захлавщини в Україні до особи, від котрої перебрав рукопис висланець “Смолоскипа”, і другий – від моменту перебування рукопису в Україні аж до передачі його «Смолоскипові»” [1]. Щодо “першого відтинку” З.Книш не вдається до коментарів, оскільки визнає власну необізнаність у “здобуванні захлавної літератури”, цілковито передаючи цей момент на розгляд членів Крайової Колегії, “що тими справами займалися від років” [1]. Що ж до “другого відтинку” – З.Книш висловлює цілковиту довіру версії О.Зінкевича, бо “немає причини цьому не вірити”, “раз він член ПУН і наш друг, що тими речами займається довгий час” [1].

Одразу ж привертає увагу те, як відрізнялося “Завваження до спогадів Данила Шумука” від прямих обвинувачень зі “Справи Осипа Зінкевича”. У першому документі З.Книш виступає “миротворчою стороною”, визнає власну необізнаність, акцентуючи увагу лише на “згубному” змісті виданої книги спогадів Д.Шумука. Генеральний суддя не відкидає версії про підміну КДБ рукопису “За східним обрієм”, однак відверто не оголошує винними в її виданні (як і роботі на користь КДБ) О.Зінкевича й О.Штуля-Ждановича. Причиною цього могло бути небажання З.Книша розголошувати скандальну інформацію в широкому колі членів ОУН (м), аби цим не скористались опоненти з бандерівського табору. Також могла мати місце особиста антипатія до Я.Гайваса, якого можна було виставити в ролі головного обвинувача О.Зінкевича й провокатора конфлікту всередині організації. Попри все це, беззаперечним лишається факт дволикості генерального судді та бажання вести “подвійну” гру одразу проти кількох осіб – О.Зінкевича, О.Штуля-Ждановича та Я.Гайваса, даючи цьому всьому легітимний характер через погодження з ПУН. Решта компромату, призначеного для розгляду вузьким колом членів Проводу, містила в собі звинувачення на адресу О.Зінкевича в пропаганді проти ОУН (м) і підривної роботі в лавах молодих мельниківців, переманюванні їх до “Смолоскипа” [3]. Результатом цих дій З.Книша стала заява О.Зінкевича на 8-му Великому Зборі Українських Націоналістів 30 листопада 1974 року, у якій очільник “Смолоскипа” оголосив про свій вихід зі складу ПУН і фактичний розрив між “Смолоскипом” та ОУН (м) [4].

На основі досліджених матеріалів можна стверджувати, що ситуація, яка склалася у зв’язку з публікацією книги Д.Шумука, спричинила вихід О.Зінкевича зі складу ПУН, про який було оголошено на VIII ВЗУН, фактичний розрив між “Смолоскипом” та ОУН (м), набуття “Смолоскипом” (як журналом, видавництвом та інформаційною службою) незалежності, подальшу відкриту конфронтацію між “смолоскипівцями” та їхніми опонентами з ПУН. Основними причинами цього були постійні закиди генерального судді ОУН (м) Зиновія Книша на адресу очільника “Смолоскипа” Осипа Зінкевича, у яких ішлося про його шкідницьку діяльність, космополітизм і непрофесійність, деморалізацію ним членів ОУН (м); підробка радянськими органами держбезпеки мемуарів Д.Шумука, що дезорієнтувала видавництво “Смолоскип”; цензурна політика генерального судді ОУН (м) З.Книша.

1. Архів ОУН у м. Києві. – Розсип. – Завваження до спогадів Данила Шумука, в зв'язку з запискою Кременя з дня 29 березня 1974 року, проведеною на засідання ПУН 6–7 квітня цього ж року.
2. Архів ОУН у м. Києві, ф. 1, оп. 2, спр. 309, арк. 6–10. Записка чис. 5. До справи Осипа Зінкевича. Друк книжки Данила Шумука.
3. Там само, ф. 1, оп. 2, спр. 309, арк. 21–22. Записка чис. 11. До справи Осипа Зінкевича. Деморалізування членства.
4. Там само, ф. 1, оп. 2, спр. 309, арк. 58–59. Заява О. Зінкевича на 8-му ВЗУН.
5. Забілий Р. Як КГБ “дописував” спогади повстанців [Електронний ресурс] / Руслан Забілий. – Режим доступу : <http://www.istpravda.com.ua/columns/2011/03/15/31535/>.
6. Зінкевич О. Про спогади Данила Шумука і “всезнаюче” КДБ [Електронний ресурс] / Осип Зінкевич. – Режим доступу : <http://www.istpravda.com.ua/columns/2011/03/18/32265/>.
7. Шумук Д. За східним обрієм: спомини / Данило Шумук. – Париж ; Балтимор : Смолоскип, 1974. – 447 с.

В статті речь идет об инциденте в среде украинской националистической диаспоры вокруг печати издательством “Смолоскип” мемуаров диссидента Данилы Шумука “За восточным горизонтом”, что стало причиной нарастающей конфронтации между представителями Провода ОУН (м) и “Смолоскипа”.

На основании исследованных материалов можно утверждать, что ситуация, сложившаяся в связи с публикацией книги Д.Шумука, повлекла за собой выход О.Зинкевича из состава ПУН, о котором было объявлено на VIII ВЗУН; фактический разрыв между “Смолоскипом” и ОУН (м); приобретение “Смолоскипом” (как журналом, издательством и информационной службой) независимости; дальнейшую открытую конфронтацию между “смолоскиповцами” и их оппонентами из ПУН. Основными причинами этого были постоянные упреки генерального судьи ОУН (м) Зиновия Кныша в адрес главы “Смолоскипа” Осипа Зинкевича, в которых говорилось о его вредительской деятельности, космополитизме и непрофессионализме, а также деморализации им членов ОУН (м); подделка советскими органами госбезопасности мемуаров Д.Шумука, дезориентировавшая издательство “Смолоскип”; цензурная политика генерального судьи ОУН (м) З.Кныша.

Ключевые слова: “Смолоскип”, диссиденты, диаспора, самиздат, ОУН (м).

The article touches upon the incident among Ukrainian nationalist diaspora as to “Smoloskyp” Publishing House dissident D.Shumuk’s memoirs “In the eastern horizon” that caused the growing confrontation between the Provid of the OUN (m) and “Smoloskyp”.

Based on research materials it can be confirmed that the situation, which arose in connection with the publication of D.Shumuk’s book caused secession of O.Zinkevych from the PUN, which was announced on VZUN VIII, the actual breaking off between “Smoloskyp” Publishing House and the OUN(m), acquiring by “Smoloskyp” Publishing House (as a magazine, publishing house and information services) independence, further open confrontation between the representatives of “Smoloskyp” Publishing House and their opponents from PUN. The main reasons were constant accusations of OUN general judge Z.Knysh to the leader of “Smoloskyp” O.Zinkevych, which touched his wrecking activities, cosmopolitanism and nonprofessional activity, demoralization by him members of the OUN (m), forging D.Shumuk’s memoirs by Committee of State Security that dizoriented “Smoloskyp” Publishing House; censorial policy of OUN general judge Z.Knysh.

Keywords: “Smoloskyp”, dissidents, diaspora, samvydav, OUN (m).

УДК 282:314.7

ББК 63.3

Алла Горбенко

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ПОЗИЦІЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ЩОДО ЯВИЩА МІГРАЦІЙ ЗА ОСНОВНИМИ СОЦІАЛЬНИМИ ДОКУМЕНТАМИ СВЯТОГО ПРЕСТОЛУ

Стаття розглядає найбільш важливі соціальні документи Католицької церкви, що торкаються теми міграцій, починаючи зі Святого Письма й закінчуючи документами Папської Ради душпастирської опіки над мігрантами й подорожуючими, й аналізує, як у згаданих документах трактувалося поняття міграцій та як формувалася позиція Святого Престолу щодо них.

Ключові слова: Католицька церква, міграції, соціальні документи.

Соціальним ученням називають комплекс принципів і директив Католицької церкви, спрямованих на вирішення соціально-політичних та економічних проблем люд-